

עין משפט
נר מצוה

היה מביא פרק שני סוטה

א מ"י פ"ג מה' סוטה ה"ח ופ"ד הל"ט קמ"ט ע"ג ט"ב ב ג ד מ"י ט"ז הל"ז
ג"ה מ"י ט"ז הל"ט

חוספות שאנין

כימות ונפקא ליה פדוכיה כלב ים וק"ל דלכו ט"ל אדם הור בשליש יו"ט: כתבה אגרת כלא שרטוטין: בספר אמר רחמי' והל"מ הוא דפסוקים צריכין שרטוט:

בספר כ"ע מודו דמרינן כל מילי בר מדבר שיש בו רוח חיים מהו לפי ר"מ לא קשיא מידי דפי' הסם ככלל ופרט וכלל דרשין ליה "דחור וכתב ונקט לה (ספר כרימות) אבל הכא כלל ופרט הוא ואין ככלל אלף מה שנפרט א"י הסם קרא ויחיה הוא דקא דרש משום דכתיב מרי וימני וכתב לה ספר כרימות ויירושלמי מקשה ליה נמי הכא כתיב ספר והכא כתיב ספר הכא את אומר כל דבר שהוא בתלוש והכא את אומר הכין שנייה היא הכא כתיב בספר אבל בגמרא דידן לא אמר הכי דאמר אי כתיב בספר דקאא אמרת דהו מרינן כל מילי דתלוש בר מדבר שיש בו רוח חיים יירושלמי תנא ר"א בן שמעון אומר אין כותבין על עורות כהנה עמאלה אמר ר"ש מיון דליתמר למחיקה ניתנה למה אינו כותב תני ר"א ובר שמעון אומר רואה אני את דברי ר"א בן שמעון מדברי אבא שמה תאמר איני שותה ונמנא השם גנוז על עור כהנה עמאלה ותו הסם ר' לוי בר כספי בעי קמיה רבי מגילת סוטה מהו שמתחמא את הידים א"ל הרי זו שאלה א"ר יוסי אינה שאלה כלום גזרו על הכפריס שיעמאלו את הידים לא מפני קדושתן וזו למחיקה נתנה לא לריבא [דלא] הואיל ונתנה למחיקה:

שנאמר וסחה כתב שיכול

מחה יכול במשקה או במי פירות ח"ל וכתב הא כ"ד כתב שיכול אמר רחמנא. והלכה למשה מסיני שהפסדים צריכין שרטוט:

לימחק ואזו וזו דיו שאין בו קנקנתום והא מני אס מחק מתוך

הספר כשר מיפטר בהדין תנא אמר ר"מ כל ימי שהיו למדין כ"ל ר' ישמעאל [לא] היינו נותנין קנקנתום למוך הדיו:

הדיפתרא אלא על המגילה שנאמר יבספר ואינו כותב לא בקומום ולא בקנקנתום ולא בכל דבר שרושם אלא בדיו שנאמר וימחה כתב שיכול (ב) למחות: ג"כ אמר רבא במגילת סוטה שכתבה בלילה פסולה מ"ט אתיא תורה תורה כתיב הכא ועשה לה כהן את כל התורה הזאת וכתיב התם על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט מה משפט ביום אף מגילת סוטה ביום: כתבה למפרע פסולה דכתיב וכתב את האלות האלה כי דכתיבא כתיבה קודם שתקבל עליה שבועה פסולה (שנא) והשביע ואחר כך וכתב כתבה איגרת פסולה בספר אמר רחמנא כתבה

מחה יכול במשקה או במי פירות ח"ל וכתב הא כ"ד כתב שיכול אמר רחמנא. והלכה למשה מסיני שהפסדים צריכין שרטוט:

לימחק ואזו וזו דיו שאין בו קנקנתום והא מני אס מחק מתוך

הספר כשר מיפטר בהדין תנא אמר ר"מ כל ימי שהיו למדין כ"ל ר' ישמעאל [לא] היינו נותנין קנקנתום למוך הדיו:

מה משפט ביום אף מגילת סוטה ביום. כל מעשה סוטה יליפין מהכא כ"ל ר' יהודה (דף כ:) דהשקאה ביום רש"י פי' מה משפט ביום

בסנהדרין נפקא לן מוהיה ביום הנחילו את בניו ולא מסתברא דהא ע"פ התורה כתיב גבי וקן ממלא דמשפתי דבני נפשות והאי

קרא דביום הנחילו משפתי דבני ממונות אלא מוהוקע אותם לה' נגד השמש נפקא לן מהס"י דביום ונראה לי דכל דין סוטה בין גמר

בין מחילה פסול בלילה דומיא דבני נפשות ולא כדבני ממונות דמחילת דין ביום אבל גמר דין אפילו בלילה: **דכתיב** וכתב את

האיות האלה בדכתיבא. תימה לר"י לקמן בפרק ואלו נאמרין (דף ל:) ויתאם נמי בריש פ"ב דמסכת ברכות (דף יג.) ובמסכת מגילה

(דף י:) דק"ש לא יקראנה למפרע לרצון מוהיו ולרבי מדברים הדברים ורצון דברים הדברים לא משמע להו הילך אלתערין והיו שלא

יקראנה למפרע וחמא לא נפקא להו מהלכה כי הכא הדברים האלה כדכתיבא וי"ל כיון דקפילו וגמריי מרבותי דשמעו אית לן למדרש

ככל לשון שאלה שומע איתר לך והיו שלא יקראנה למפרע והאלה דרשי להו לדרשא אחריתי: **קודם** שתקבל עליה שבועה פסולה.

ירושלמי ר' קרפסא אמר איתפלגון ר' יוחנן ור"ל חד אמר משביע ואח"כ כותב וחד אמר כותב ואח"כ משביע ומפרש טעמא כדי

לסמוך שבעה להשקאה והסם משמע דכתיב פלוגי מ"ד משביע ואח"כ כותב אית ליה חוקה ומורה מעכב על הסדר ומאן דאמר כותב

ואח"כ משביע אית ליה אע"ג דמעכב אית על הסדר ומיהו א"כ כמאן ק"ל לא כר"י ולא כר' נחמיה ב"ר חזקיה (דף יא.) ויחא דף ג.)

דמשמע דכ"ע כתיבא להו היכא דכתיב חוקה מעכב נמי על הסדר ותמה רבי דבפרק ד' מיתות (פסחים דף מט.) אמר רבא אמר ר' אבהו

סחורה אמר רב הוה כל מקום ששני כחמים דרך מנין אין מוקדם ומאוחר חוץ משבעה סממנין רב פפא סבא משמיה דרב אמר אף ד'

ומיתות ואידך בפלוגתא לא קא מיירי רב פפא אומר אף סדר יומא ואידך ההוא לחומרא בעלמא דמשמע הא לאו הכי הוה חשיב ליה

ואח"כ לא חשיב סדר סוטה דהא איהו אמר הכא כתיבה קודם שתקבל עליה שבעה פסולה ומשמע בירושלמי דכ"ע כל הפרשה על הסדר

וגרסא חשיב אית על הסדר אבל סדר סוטה א"כ כתיבה נשנית על הסדר ויחא דף ג.) אמר רבא אמר ר' אבהו

כמו שפירשונו בראש הפרק וסדר הפרשה עיקר אבל סדר המשנה אפילו למאן דבעלמא לא ולהכי לא אמר נמי הסם דאמר זהו סדר

תמיד לאפוקי ממצות חליה אבל לאפוקי מקדר סוטה ליכא למימר דאפילו דיעבד נמי לא: **כתבה** איגרת פסולה. רש"י פירש אגרת

בלא שרטוט בספר אמר רחמנא והלכה למשה מסיני שהפסדים צריכין שרטוט ואי קשיא מאי איריא משום דנקראת ספר מיפוק לי

דכלא הכי אסור לכחוש שום פסוק בלא שרטוט דאמר ר' פ"ק דגיטין (דף ו.) אמר רב יוסף מאן לימא לן דר' אבהו בר סמנא הוא

ועד דאיהו דשנא ליה לרב יהודה בני אלם העולות משם לכוון הן קיימו בעלמא ויחא דף ג.) אמר רבא אמר ר' אבהו

בלא שרטוט וא"ר יתכן שחם כותבין שלש אין כותבין ואחריון בסקוף פרק מלות חליה (יבמות דף ק.) אמר אבהו מאן דכתב גיטא

דחליה לא כתב הכי אקרייה לדידה ממאן יבמי עד יבמי ופירוש משום דלא מצי למכתב שלש מיתות דרשין בלא שרטוט דמחיק מר

וטרסא שירטט וכתב ליה לכולה פירשטא מתקין לה מר בר רב אדרי והא לא יתכן ליכתב והילכתא כמר וטרסא אע"ג דלא יתכן ליכתב מרין

אי לאו משום דנקראת ספר הכי א"כ דאסור לכחוש בלא שירטוט המגילה עמאלה אינה פסולה קמ"ל דפסולה ונראה שלא היו המים

בדוקין על ידי מיהו לא ידענא אס שרטט אחת בין שיטה לשיטה לאחר כתיבה אכ"ג דבשעת כתיבה כתב בלתיסורא לא המגילה כתיבה

כתיב או לא והא דאמר' בהקומץ רבה (מנחות דף ל:) ובמגילה (דף יא.) הלכתא מוחה כריכה שירטוט אבל לא תפילין נראה דהכי הילכתא

גמריי לה דאין לו לשרטט תפילין דאי לא מוחה הכי אלא הא דפסוקי אבל לא תפילין דלא מופסקי אי כתבן בלא שרטוט מיהו לרין

לשרטט משום דאסור לכחוש בלא שרטוט א"כ הא דמקשה התם מהא דתפילין שכלו אין עושין מהן מוחה שאין מורידין אותו מקדושה

חמורה לקדושה קלה טעמא דאין מורידין אבל משום שרטוט לא ומשני תנאי היא אי הוה מצי לשרטט להו אבל ר"מ פירש הא דאמר' שלש אין כותבין אס לא שרטט כלל אבל אס שרטט ד'

אלא ש"מ דהכי גמריי לה דלא מצי לשרטט להו אבל ר"מ פירש הא דאמר' שלש אין כותבין אס לא שרטט כלל אבל אס שרטט ד'

פירות הגלויים אע"פ דלא שרטט בין שיטה לשיטה חסוב שירטוט אפי' לענין ס"ת אלא משום זה אלי ואנוהו (שמות טו.) לרין לשרטט

בין כל שיטה ושיטה וכן מוכיח ב"ק דמגילה (דף טו.) דברי שלום ואחא ממלך דשריכה שרטוט כאמיתה של מורה ופירש ר"מ דלאו היינו

ס"ת אלא מוחה ולישנא דאמיתה משמע כיחידה של תורה דהיינו מוחה דיש בה עול מלכות שמים וכן עיקר דאי ס"ת משמע משפתי ההוא

קרא דואמת א"כ הא דגרסינן ב"ב דמגילה (דף יט.) מגילה נקראת ספר ונקראת אגרת נקראת ספר שאם תפירה בשפתן פסולה מאי

איריא משום ספר מיפוק ליה משום ואמת ויחא לריכה שירטוט ותפירה כאמיתה של תורה אלא ש"מ לשרטוט דמוחה אלתערין דהתם

תפירה ליכא ולענין תפירה נקראת ספר והשתא לא תקשי הא דפסקינן בהקומץ רבה (מנחות דף ל:) ובמגילה (דף יא.) הילכתא מוחה

כריכה שרטוט תפילין אין צריכין שרטוט ומקשה מהא דתפילין שכלו אין עושין מהן מוחה לפי שאין מורידין הא משום שרטוט לא ומשני

תנאי היא מדלא משני במשורטטין ש"מ דאפי' מנהג ליכא והואיל וכן אין לרין לשרטוט דגרסינן בירושלמי בפרק יבמה מדליקין כל

הפסוק בדבר ועשוהו נקרא הידיו השתא ו"ל הא דאין צריכין שרטוט היינו בין השעיין אבל ד' פירות צריכין שרטוט דלא גרישי משום

אין כותבין מיהו לפירוש לא חירין ומאי אלתערין למימר גבי מגילת סוטה דפסולה בלא שרטוט כיון דאפילו ס"ת הוא סגי ליה בשרטוט

לארבע פירות מאלף במסופות רבינו יב"א במסכת גיטין שמעתי מר' אליהו הזרעמי שהיה אומר מה שאנו כותבים בכתבים בלא שרטוט

ליכא למיחש דלא כותבין לשום פסוק אלא לאמירה בעלמא לפרוס בשלוש גזשין עברי או לדבר בו בשלוש זא אבל כשכותב שמיא אותו

לשום פסוק כי האי גוונא אסור למכתב בלא שרטוט ולא ידענא מנלן לכחוש בפירושים פסוקים בלא שרטוט כמגילת לשום פסוק:

סכתבה ע"ג שני דפין פסולה. מקשים לפירוש רש"י [שפ"י] בדפין של ס"ת מפרק תבא דגיטין (דף פ.) דתנן שיר מקנתה הגט וכתב בדף

השני והעדים מלמטה כשר ולא חשיב ליה שני ספרים כיון דמעורה דאמר' בפרק שני דגיטין (דף כ:) אהא הרי זה

גיטין והייר שני אינה מגורשת וכו' בעי רב פפא בין שיטה לשיטה בין מיהו למיהו מהו וקפרינא ומיפוק ליה משום דספר אחד אמר רחמנא

ולא שנים לא לריבא דמעורה ובהקומץ רבה (מנחות דף ל.) גבי מוחה אמר נמי אמר רב יהודה אמר שמואל כתבה על שני דפין

פסולה

מסורת הש"ס

(א) נקמן כ. פירוש יג. (ב) נקמן יט. (ג) רש"י. (ד) שבת עט. (ה) נדרים כה. (ו) ז"ל סלה. רש"י. (ז) ומהל לה כלל ספר כרימות פירש וקמן מאי וכלל ככלל הכא (ח) מהרש"א. (ט) בסנהדרין לד. (י) הוהיל ואין נריך לפרשטין. מהרש"א י. ז"ל יללות השבת. (כ) לא חירין מאי אלתא למימר כ"י. מהרש"א י. ז"ל. וי"ע חסין גיטין י. ד"ה דאם ויחא. מנחות לב. ד"ה הא. (ם) ש"ך לף שח"י.

תורה אור השלם

1. וכתב את האלה הבקרת בספר וקראת אל פי הקברים: במדבר כג 2. וא איש אשר תעבר עלי רוח קאח וקאח את אשורו והעמיד את האשה לפני ויעשה לה הבקרת את כל התורה הזאת: במדבר ה ל 3. על פי הדעת אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא חסור מן הדבר אשר יצידו לך ימים ושנאל: דברים יז א

הנהגות הב"ח

(א) נ"ס ש"ס להמחות:

גיליון הש"ס

נ"ס כתבה קודם שהקבל. פ"י נקמן דף כ ע"א מדי' א"ר יבמיה:

לענין רש"י

גל"ש. פסחים (גירסאות) ספ"ל (שלה האלון). וירושלמי (וירושלמי). וירושלמי (תוספתא גפרות). אורח חיים (אורח חיים) כ"ב שחור.

מוקף רש"י

כתב שיכול לחמחוח. וקנקנתום ירשמו עמר מלך (טובין יג.) קודם שתקבל עליה שבועה שרטיט. ד"ה כתיב וכתב את האלות אמר קבל שבעה כתיב (דף יט.)

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones